

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 81/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. K. Š., M., zastúpenej advokátom JUDr. C. S., Č., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 135/2003 a jeho uznesením z 2. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. Š. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. decembra 2008 doručená sťažnosť Ing. K. Š., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. C. S., Č., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 135/2003 a jeho uznesením z 2. apríla 2008 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 135/2003 prebieha konanie o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, kde je sťažovateľka jedným z odporcov.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza: *„Uznesením Okresného súdu Čadca č. 10C/135/2003 zo dňa 2. 4. 2008 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bolo zakázané mne - sťažovateľke ako odporkyňi v 3. rade previesť vlastnícke právo na tretie osoby k nehnuteľnostiam v k. ú. K. N. M. zapísaným na LV č.... ako pozemok - parcela CKN... zastavané plochy a nádvoria o výmere 127 m², CKN... zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m² v časti B LV č... na odporkyňu v rade 3. pod poradovým číslom 3 v podiele 1/4-iny, tieto zaťažiť vecným bremenom, záložným právom alebo iným vecným právom.*

Uznesením Krajského súdu Žilina č. 9Co/206/2008 zo dňa 28. 8. 2008 bolo uznesenie Okresného súdu Čadca potvrdené.“

Sťažovateľka vidí porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že *„Okresný súd v Čadci predbežným opatrením zakázal mi disponovať s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam, ktoré sú vedené na LV č... ako pozemky CKN... zastavané plochy a nádvoria o výmere 127 m² a CKN... zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m² k. ú. K. N. M. v podiele 1/4-iny, hoci tieto pozemky som nadobudla darovacou zmluvou spísanou dňa 19. 11. 1998 formou notárskej zápisnice N 415/98 u notára JUDr. A. K. a vklad tejto darovacej zmluvy bol povolený Správou katastra Kysucké Nové Mesto pod V 1620/98. Darovacia zmluva N 415/98, ktorej vklad bol povolený pod V 1620/98 sa ničím nedotýka predmetu konania, ktoré je vedené na OS Čadca pod č. 10C/135/2003. Predbežným opatrením, ktoré nariadil OS Čadca pod č. 10C/135/2003 zo dňa 2. 4. 2008 bolo zasiahnuté do môjho ústavného práva, ktoré je obsiahnuté v článku 20 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.*

Okresný súd v Čadci nariadením predbežného opatrenia ma obmedzil vo výkone

môjho vlastníckeho práva a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. “

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1./ Základné právo Ing. K. Š. domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1/ Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1/ Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, právo na ochranu majetku podľa článku 20 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Čadca a to nariadením predbežného opatrenia č. 10C/135/2003 zo dňa 2. 4. 2008 porušené bolo.

2./ Uznesenie Okresného súdu Čadca č. 10C/135/2003 zo dňa 2. 4. 2008 a uznesenie Krajského súdu Žilina č. 9Co/206/2008 zo dňa 28. 8. 2008 sa zrušujú.

3./ Okresný súd v Čadci je povinný zaplatiť sťažovateľke Ing. K. Š. trovy právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. C. S..., Č. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 2 ústavy zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv [(čl. 2 ods. 2 ústavy), napr. m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05], keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky nemá ústavný súd dôvod spochybňovať. Konanie pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Týmito pravidlami sa ústavný súd spravoval aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia práv sťažovateľky postupom a uznesením okresného súdu, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom). Napokon aj v splnomocnení sťažovateľky pre advokáta je taktiež uvedené, že ho splnomocňuje „*aby podal na ústavný súd v mojom mene sťažnosť vo veci 10/C/135/2003 vedenom na OS - Čadca*“.

Pokiaľ sa sťažovateľka v petite sťažnosti domáha aj zrušenia uznesenia Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 206/2008 z 28. augusta 2008 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), avšak bez toho, aby výslovne navrhla vysloviť, že jej práva boli porušené aj týmto súdom, treba uviesť, že takýto postup ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhovenie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľky vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 54 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súde právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bola sťažovateľka oprávnená podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o čom sťažovateľka vedela, odvolanie aj podala a krajský súd o ňom svojím uznesením rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii účinný právny

prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ako už bolo uvedené, sťažovateľka sa nedomáhala vyslovenia porušenia svojich práv aj uznesením krajského súdu, a preto sa ústavný súd porušením práv sťažovateľky uznesením krajského súdu nemohol zaoberať.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2009